

МАРКУВАННЯ СЕ - ЗНАЧЕННЯ, ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ Й ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ

Інститут технічної нормалізації, метрології й
державного тестування ІНМТ

www.unmz.cz

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

Визначення — Рішення Європейського Парламенту й Ради ЄС № 765/2008, ст. 2 пункт 20)

- **Маркування СЕ** – знак, яким виробник засвідчує, що виріб відповідає основним вимогам гармонізованих стандартів ЄС, які регулюють його нанесення
- **Графічне оформлення**

Новий підхід – основні документи

- Резолюція Ради від 7-го травня 1985 р. про новий підхід до технічної гармонізації й норм (85/C 136/01), тзв. **Новий підхід**
- Резолюція Ради від 21-го грудня 1989 р. про глобальний підхід до оцінки відповідності (90/C 10/01), тзв. **Глобальний підхід**
- Рішення Ради від 22-го липня 1993 р., що стосується модулів для різних фаз оцінки відповідності й правил нанесення й використання маркування СЕ, які призначені для використання в директивах про технічну гармонізацію, (93/465/EHS), тзв. **Модулярна концепція**.

Нова правова рамка й маркування СЕ

- **Регламент** Європейського Парламенту й Ради № **765/2008** від 9-го липня 2008 р., якою визначаються вимоги **акредитації** й **нагляду за ринком** в процесі розміщення товарів на ринку і якою скасовується постанова (ЕHS) №. 339/83 (Ур. вісник. вип 218, 13.8.2008, с. 30)
 - *Розділ IV, стаття 30 – Загальні положення маркування СЕ*
 - *Додаток II – маркування СЕ*

- **Рішення** Європейського Парламенту й Ради № **768/2008/ЄС** від 9-го липня 2008, яким визначаються спільні умови **розміщення товарів на ринку** й яким скасовується рішення Ради 93/465/EHS (Ур. вісник. Вип. 218, 13.8.2008, с. 82)
 - *Додаток I, статті R11, R12, R34*

Загальні положення - Директива 765, стаття 30

1. Маркування СЕ має право наносити лише **виробник** чи його **уповноважений представник**.
 - *Не імпортер, не дистриб'ютор, не нотифікована особа, не державна установа*
 - *Не можна його купити, дістати, роздобути*
2. Маркування СЕ можна наносити **лише** на товари, для яких це маркування визначено в спеціальних гармонізаційних директивах ЄС, **на всі інші вироби наносити маркування заборонено**.
 - *маркування СЕ – це не маркетинговий продукт*
 - *зловживання маркуванням СЕ – порушення, (адміністративне порушення)*

Загальні положення- Директива 765, стаття 30

3. **Виробник**, наносячи маркування CE або ж даючи дозвіл на його нанесення, бере на себе **відповідальність** за виріб відповідно до **всіх вимог**, зазначених у гармонізаційних директивах ЄС, які регулюють його нанесення.
 - *часта помилка – виробник обмежується лише однією директивою*
 - *виробник повинен зрозуміти, які саме директиви поширюються на виріб, і оцінити його відповідність за параметрами всіх директив*
4. Маркування CE – **єдине** маркування, що засвідчує відповідність виробу вимогам, встановленим правовими директивами ЄС, що регулюють його нанесення

Загальні положення – Директива 765, стаття 30

5. Заборонено розміщувати на виробі маркування, знаки чи написи, які б могли **вводити** третю сторону **в оману**, якщо мова йде про значення чи форму маркування СЕ. Будь-яке інше маркування може наноситися на виріб лише за умови, що через це не погіршиться видимість, читабельність і значення маркування СЕ.
 - *Приклади інших дозволених чи визначених маркувань: додаткові маркування, спеціальні знаки.....*
6. Країни-члени забезпечують належне дотримання режиму маркування СЕ і вживають необхідних заходів у випадку неправильного використання маркування. Разом з цим членська країна встановлює **санкції за порушення**, включно з кримінальними санкціями за серйозні порушення.
 - *У Чехії регулюється законом № 22/1997 Sb.*

זוהר

- 1. Знак СЕ має наноситися на сам виріб чи на спеціально призначено для цього наліпку, знак має бути **помітним, чітким, не стиратися**. Якщо з огляду на характер виробу це неможливо чи необґрунтовано, знак наноситься на упаковку й супровідну документацію, якщо правові норми передбачають наявність цих документів.**
- під упаковкою мається на увазі упаковка виробу*
 - Маркування СЕ не має стиратися до тієї міри, щоб за звичайних умов протягом всього періоду служби (з огляду на передбачені для цього виробу умови використання) його не можливо було стерти з виробу.*
 - Маркування СЕ наноситься **перед розміщенням виробу на ринку**. До нього може прикріплюватися піктограма чи будь-який інший знак, що позначає наявність ризику чи небезпеки використання.**
 - маркування СЕ є необхідною передумовою для введення товару на ринок, його не можна наносити додатково.*

Загальні положення – Рішення 768, стаття R12

3. До маркування СЕ додається **ідентифікаційний номер заявленого суб'єкту** в випадку його участі в контрольній фазі виробництва. Ідентифікаційний номер заявленого суб'єкту наносить сам суб'єкт, або ж він наноситься за його вказівками виробником чи його уповноваженим представником.
 - *Детально визначається в конкретному декреті для конкретної схеми оцінки відповідності*
4. Держави-члени виходять із діючих механізмів, щоб забезпечити належне проведення маркування СЕ й, якщо вважають це за потрібне, починають слідчі дії стосовно неправильного його використання. Членські держави заодно визначають розмір **санкцій** за порушення, у тому числі кримінальні санкції за серйозні порушення. Ці санкції повинні бути співвимірні з серйозністю порушення й повинні активно запобігати неправильному застосуванню маркування.

Нагляд над процедурою маркування СЕ в Чехії

Нагляд за дотриманням вимог введення і постачання виробів на ринок чи на виробництво, встановлених цим законом, за постачанням на ринок будівельних товарів з маркуванням СЕ відповідно до директиви прямої дії про будівельні товари, за виконанням суб'єктами економіки своїх обов'язків, визначених цим законом, за запобіганням незаконного нанесення маркування СЕ на товари відповідно до директиви прямої дії Європейського Союзу, або ж іншого визначеного маркуванням згідно з цим закону, проводить Чеська торгова інспекція, у рамках, встановлених спеціальними правовими директивами

- а) Національний банк Чехії,
- б) Адміністрація залізничного транспорту,
- с) При потребі й інші державні установи, якщо це визначено в Законі

Закон № 22/1997 Зб. §18 абзац1

□ За порушення згідно абзацу 1 пункту а) передбачено штраф у розмірі до **20 000 000 крон (≈ 728 860 €)**. – абзац 2

- **Юридична чи фізична особа-підприємець** вчинить адміністративне правопорушення, якщо **зловживатиме маркуванням СЕ** чи іншим маркуванням встановленого зразка, сертифікатом чи іншим документом згідно цього Закону чи рішенням прямої дії про будівельну продукцію, якщо підробить чи внесе зміни в сертифікат чи інший документ згідно цього Закону чи рішення прямої дії про будівельну продукцію – *абзац 1 пункт а)*
- За порушення згідно абзацу 1 пункту а) передбачено штраф у розмірі до **20 000 000 крон (≈ 728 860 €)**. – *абзац 7, пункт б)*

Санкції в Чехії – Закон № 22/1997

36.

§19a – Адміністративні порушення

- Виробник, імпортер, уповноважений представник чи дистриб'ютор вчинять адміністративне правопорушення, якщо допустять на ринок чи в експлуатацію чи розподілять певну продукцію **без маркування СЕ** чи з маркуванням або документом, що розходиться з § 13.
– абзац 3 пункти а) б)
- За адміністративне правопорушення згідно абзацу 3 накладається штраф до **50 000 000 крон** (1 822 157 €). – абзац 7, пункт а)

Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію

- Директива Європейського Парламенту й Ради 2006/95/ЄС від 12 грудня 2006 про гармонізацію законодавства держав - членів щодо **електричного обладнання, призначеного для використання в певних межах напруги. (кодифіковане формулювання *)**
- Директива Ради 87/404/ЄС від 25 червня 1987 р. про гармонізацію законодавства держав-членів щодо **простих посудин під тиском *)**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 2009/48/ЄС від 18 червня 2009 р. **про безпечність іграшок *)**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 2004/108/ЄС від 15 грудня 2004 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **електромагнітної сумісності і про скасування директиви 89/336/ЄС *)**

Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію / 2

- Директива Ради 89/686/ЄС від 21 грудня 1989 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **засобів індивідуального захисту ***)**
- Директива Ради 2009/23/ЄС від 23 квітня 2009 р. про гармонізацію законодавства держав - членів щодо **неавтоматичних вагів для зважування** (кодифікована версія) *)
- Директива Ради 90/385/ЄС від 20 червня 1990 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **активні медичні пристрої, що імплантуються**)**
- Директива Ради 90/396/ЄС 29 червня 1990 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **приладів ***), які працюють на газоподібному паливі** (кодифіковане звучання 2009/142/ЄС)
- Директива Ради 92/42/ЄС від 21 травня 1992 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **вимог ККД для нових водонагрівальних котлів, що працюють на рідкому або газоподібному паливі**

Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію / 3

- Директива Ради 93/15/ЄС від 5 квітня 1993 р. про гармонізацію законодавства держав - членів щодо **уведення на ринок і контролю над вибухівкою для цивільного використання *)**
- Директива Ради 93/42/ЄС від 14 червня 1993р. **про лікарські засоби **)**
- Директива 94/9/ЄС Європейського Парламенту й Ради від 23 березня 1994 р. про наближення законодавства держав - членів щодо **обладнання й систем захисту, призначених для використання в середовищі, де є загроза вибуху *)**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 94/25/ЄС від 16 червня 1994 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **правил рекреації**
- Директива 95/16/ЄС Європейського Парламенту й Ради 95/16/ЄС від 29 червня 1995 р. про наближення законодавства держав-членів щодо **ліфтів *)**

Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію / 4

- Директива Європейського Парламенту й Ради 96/57/ЄС від 3 вересня 1996 р. про вимоги до **енергетичного ККД побутових електричних холодильників, морозилок і їхніх комбінацій**
- Директива 97/23/ЄС Європейського Парламенту й Ради від 29 травня 1997 р. про наближення законодавства держав - членів щодо **пристроїв, які працюють під тиском **)**
- Директива 98/79/ЄС Європейського Парламенту й Ради від 27 жовтня 1998 р. щодо **медичного обладнання для діагностики in vitro **)**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 1999/5/ЄС від 9 березня 1999 р. щодо **радіообладнання і телекомунікаційного термінального обладнання і взаємного визнання їхньої відповідності *)**
- Директива 2000/9/ЄС Європейського Парламенту й Ради від 20 березня 2000 р. щодо **пасажирських фунікулерів ***)**

Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію / 5

- Директива Європейського Парламенту й Ради 2000/14/ЄС від 8 травня 2000 р. про наближення законодавства держав - членів щодо **емісії шумів від обладнання, що використовується поза приміщенням**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 2004/22/ЄС від 31 березня 2004 р. щодо **вимірювальних пристроїв *)**
- Директива Європейського Парламенту й Ради 2006/42/ЄС від 17 травня 2006 р. **про машини й механізми** і про зміну директиви 95/16/ЄС
- Директива Європейського Парламенту й Ради 2013/29/ЄС від 12 червня про гармонізацію законодавства держав-членів щодо введення **піротехнічних виробів** на ринок
- Директива ЄП і Ради 2009/125/ЄС про введення правового регулювання для встановлення вимог щодо **екодизайну** для енергоспоживчої продукції.

Директиви, які встановлюють графічно відмінні маркування відповідності з однаковим значенням і за однакових умов

- Директива Європейського Парламенту й Ради 2010/35/ЄС **про пересувне обладнання, що працює під тиском і про скасування Директив Ради 76/767/EHS, 84/525/EHS, 84/526/EHS, 84/527/EHS й 1999/36/ES**
- Директива Ради 75/324/EHS від 20 травня 1975 р. про наближення законодавства держав - членів щодо **аерозольних розприскувачів**
- Директива Ради 96/98/ЄС від 20 грудня 1996 р. про **корабельне обладнання**

זוהר

- Директива Європейського Парламенту й Ради 2008/57/ES від 17 червня 2008 р. **Про оперативну сумісність залізничних систем у Союзі**
- Директиви Європейського Парламенту й Ради 94/62/ЄС від 20 грудня 1994 р. про **упакувальні матеріали й відходи від них**

Примітки

***)** директиви, які пройшли редагування згідно принципів нової законодавчо-правової бази й були опубліковані в “Урядовому віснику ЄС”

****)** директиви знаходяться на завершальному етапі редагування

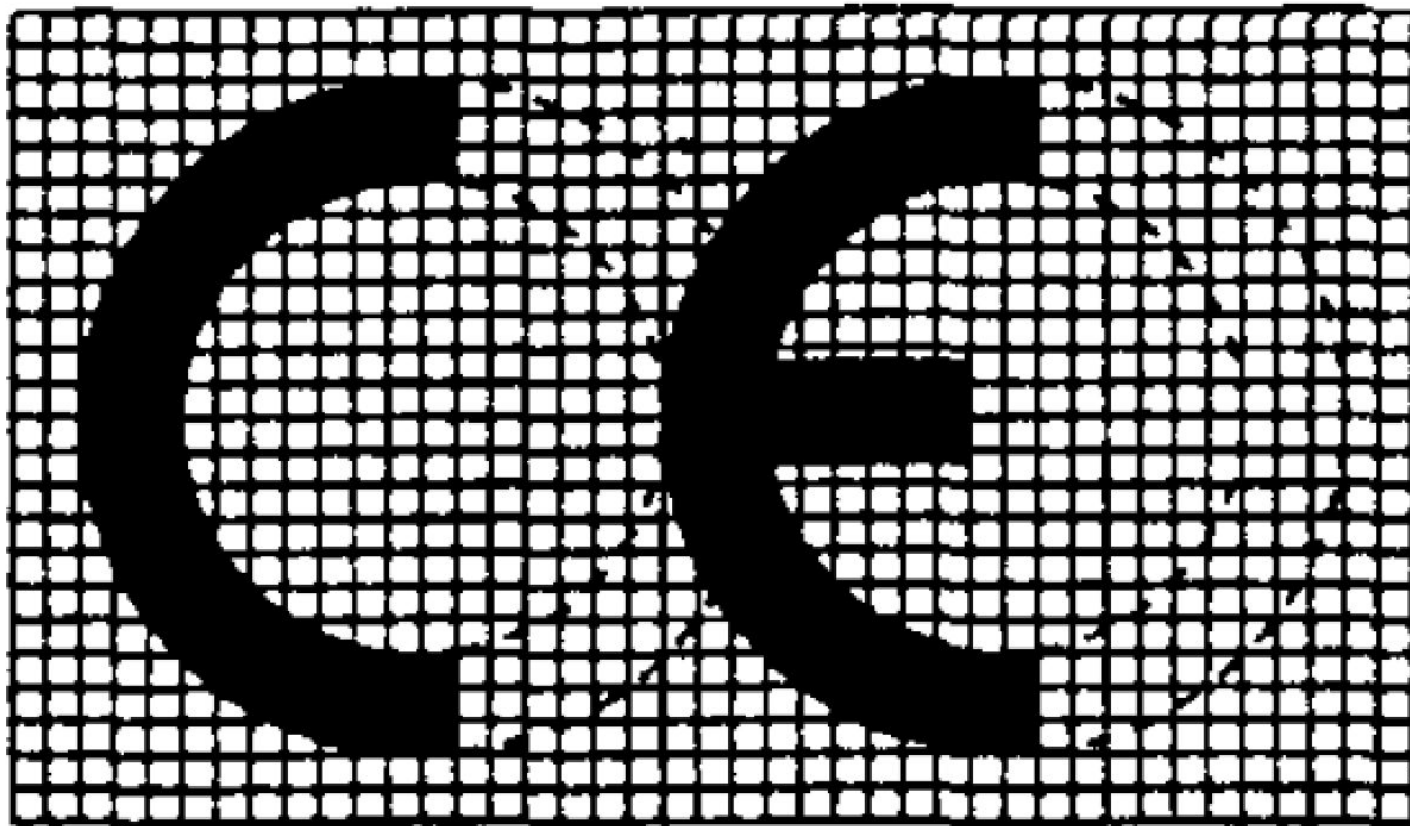
*****)** редагування директив було розпочато в 2014 р.

Маркування СЕ в контексті будівельної продукції

Декларація експлуатаційних характеристик і маркування СЕ згідно Регламенту ЄС (EU) № 305/2011 (CPR)

- ❑ згідно [CPR](#) від 01. 07. 2013 замість „Декларації про відповідність ЄС“ (*EC declaration of conformity*) видається Декларація експлуатаційних характеристик
- ❑ маркування СЕ повинно наноситися під час постановки на ринок будівельної продукції, на яку поширюються гармонізаційні норми чи якій було видано Європейську технічну атестацію (ETA)
- ❑ згідно CPR маркування СЕ має завжди супроводжуватися Декларацією експлуатаційних характеристик

Маркування СЕ – графічне виконання Регламент 765, Додаток II

Маркування СЕ

Регламент 765, Додаток II

1. Маркування СЕ складається з початкових літер „СЕ“ відповідно до зразка.

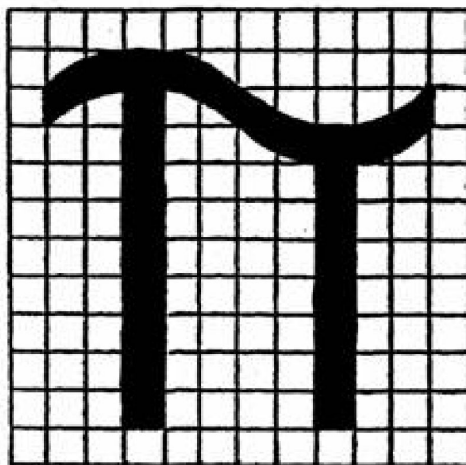
Сітка й лінії крапок подаються тільки з метою допомогти визначити форму літер і не повинні відображатися в маркуванні СЕ.

2. При зменшенні чи збільшенні маркування СЕ пропорції, надані на градуйованому малюнку в частині 1 зберігаються.
3. Якщо спеціальне законодавство не надає конкретні розміри, маркування СЕ має бути принаймні 5 мм заввишки.

Інші маркування відповідності, які
використовуються у подібному значенні й
контексті /1

↑
מכחמ

Пересувне обладнання, що працює під
ТИСКОМ

Інші маркування відповідності, які
використовуються у подібному значенні й
контексті /2

Аерозольні розприскувачі

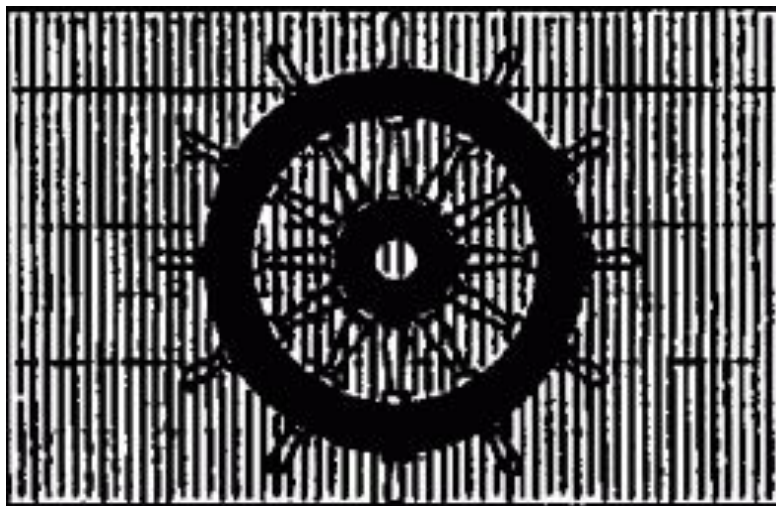
СИМВОЛ „3“

(перевернутий епсилон)

**Інші маркування відповідності, які
використовуються у подібному значенні й
контексті /3**

↑
מכח

Корабельне обладнання

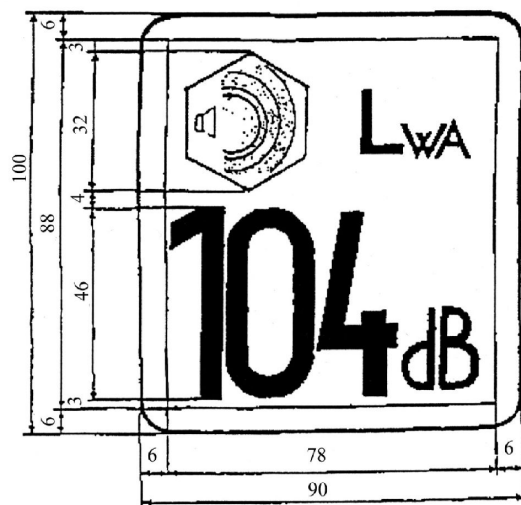

Спеціальне маркування вибухозахисту обладнання

Доповнюється знаком групи й категорії обладнання, **для пристроїв групи II літера „G“** (для вибухонебезпечного середовища, утвореного газами, паром чи туманами) **і/або літера „D“** (для вибухонебезпечного середовища, утвореного пилом)

Гарантований рівень акустичної потужності

Інформація про гарантований рівень акустичної потужності повинна складатися з цифрової інформації про гарантований рівень акустичної потужності в dB, знаку L_{WA} і зображення (пиктограми) .

Додаткове метрологічне маркування

Додаткове метрологічне маркування складається з великої літери „**M**“ і останніх двох цифр року, у якому було цей знак присвоєно, у прямокутній рамці. Висота прямокутника дорівнює висоті маркування „СЕ“. Додаткове метрологічне маркування стоїть безпосередньо за маркуванням „СЕ.“

NAWI

- Маркування відповідності CE на виробі
- Додаткове метрол. Маркування M
- Останні дві цифри року – його висота = висота маркування CE
- Номер нотифікованої особи

Механізм: вібраційний каток

Маркування СЕ на
пластині, що
кріпиться на виріб,
разом з додатковим
маркуванням про
гарантований рівень
акустичної
потужності

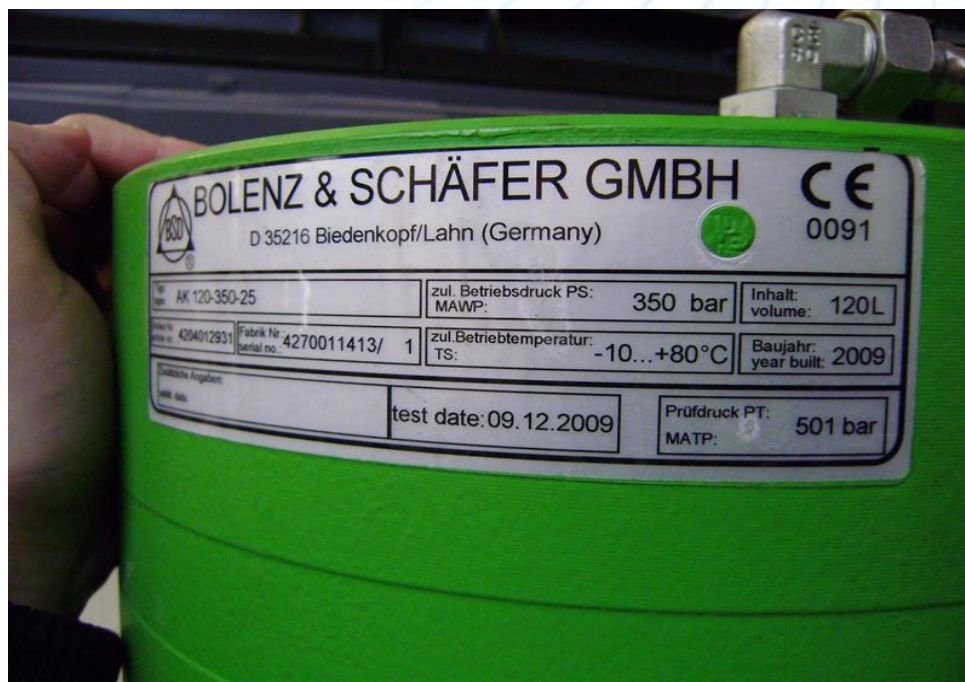

Прилад, що працює під тиском

Маркування СЕ на наклейці, розміщеній на виробі

Номер нотифікованої особи

(0091 TÜV TECHNISCHE ÜBERWACHUNG HESSEN GMBH)

Ліфти

**Маркування CE +
номер нотифікованої
особи на дисплеї в
ліфтовій клітці**

*(1015 – Атестаційний
центр машин та
механізмів, державне
підприємство)*

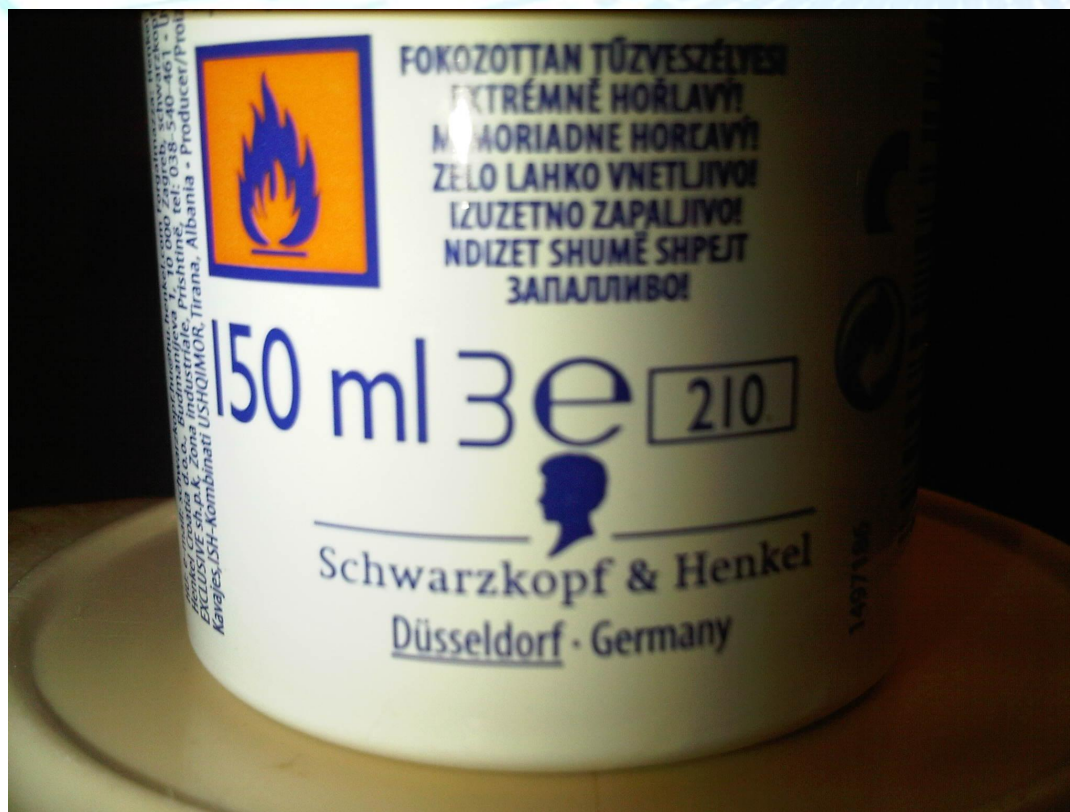
ООР Захисний КОСТЮМ ДЛЯ МОТОЦИКЛІСТІВ

Маркування СЕ
на текстильній
етикетці

Аерозольний розпилювач

Маркування 3
(перевернутий
епсилон) на виробі

Пересувне обладнання, що працює під тиском

Маркування π на пластині, розміщеній на виробі
 + номер нотифікованої особи
 (1017 - TÜV SÜD Czech s. r. o.)

